

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/469/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213216766
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2213216766.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený advokátskou spoločnosťou: Advokátska kancelária Korytár s.r.o., Sladovnícka 13, Trnava, proti žalovanej: F. V., nar. XX.XX.XXXX, H. XXX/X, H. L., o zaplatenie istiny 557,11 eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 5C 255/2013-64 zo dňa 20. januára 2015, v časti určenia, že úrok z poskytnutého úveru je neprijateľnou podmienkou, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia, že úrok z poskytnutého úveru je neprijateľnou podmienkou a v závislom výroku o náhrade trov konania **r u š í a v e c m u v r a c i a** v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd žalobu zamietol, žalovanej náhradu trov konania nepriznal, určil, že zmluvná podmienka dojednaná vo Všeobecných obchodných podmienkach k zmluve o úvere v Hlave 7 § 9, kde klient je povinný platiť úrok z poskytnutého úveru vo výške aktuálne platnej mesačnej úrokovej sadzby v okamihu splátky úveru, ktoré je obsiahnutá platba úroku, základná úroková sadzba pre účely výpočtu úroku je uvedená v aktuálnom sadzobníku. Spoločnosť oprávnená meniť výšku základnej úrokovej sadzby v závislosti na vývoj úrokovej sadzby úverov na medzibankovom trhu v SR s tým, že je povinná klientovi zmenu základnej úrokovej sadzby bezodkladne oznámiť, klient s oznámenými zmenami bezvýhradne súhlasí uskutočnením ďalej transakcie, alebo zaplatením ďalej pravidelnej splátky po termíne začiatku platnosti novej aktuálnej základnej úrokovej sadzby je neprijateľnou podmienkou, z dôvodu ktorej je neplatná (výrok III.). Ďalej určil, že zmluvná podmienka dojednaná v hlave 9 § 2 všeobecných zmluvných podmienok v prípade oneskorenia s úhradou splátky úveru či jej časti dlhšie než 7 dní je klient povinný zaplatiť spoločnosti zmluvný úrok z oneskorenia vo výške 0,08% z dlžnej čiastky za každým započítaný deň omeškania. V prípade oneskorenia s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie než 7 dní, kde je ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z každej čiastky, ktorej úhradou je v oneskorení. Ustanovenie o zmluvnej pokute, ako aj samotným zaplatením zmluvnej pokuty, nie sú žiadnym spôsobom dotknuté nároky spoločnosti voči klientovi na úhradu v celom rozsahu a výške spôsobenej škody. Spoločnosť je oprávnená zmluvnú pokutu, úrok z omeškania klientovi úplne alebo v časti odpustiť. Súhlas spoločnosti s odpustením zmluvnej pokuty, alebo úrok z omeškania musí byť vždy písomnou formou je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v dôsledku čoho je neplatná.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 115a ods. 2, § 200ea ods. 1 O.s.p., § 53 ods. 1 OZ, § 544 ods. 1 a 3 OZ, § 544 OZ a vecne tým, že z dôkazov vyplýva, že ešte pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, účastníci dňa 03.07.2002 uzavreli úverovú zmluvu pod č. 5206%35201, podľa ktorej žalovanému bol poskytnutý úver 30.000,-Sk. Zmluva má povahu štandardnej formulárovej zmluvy a podľa obsahu, ako aj z vykonaného dokazovania vyplýva, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú dojednala žalovaná ako nepodnikateľka s žalobcom- podnikateľom, za účelom poskytnutia

finančnej služby. Z obsahu úverovej zmluvy v časti, ktorá je čitateľná vyplýva, že nie sú v nej uvedené úroky. Existencia úverového vzťahu sa tvrdenia účastníkov zhodovali, preto tieto súd nedokazoval. Zmluva vznikla pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, pred prijatím právnej úpravy, ktorá zaviedla inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky Novelou Obč. zákonníka, vykonaná zákonom 150/2004 Z.z. Bez ohľadu na pozitívne právne vymedzenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, súdy v takomto prípade, kedy sa posudzujú skutkové okolnosti, ku ktorým došlo pred vstupom do Európskej únie, za účelom približovania sa práva, s právom Európskej únie, je jeho povinnosťou vykladať hmotné právo účinné v čase vzniku zmluvy eurokonforme. Pokiaľ ide o istinu, z predloženého splátkového kalendára označené, v skutočnosti pohyb na účte žalovanej, bolo možné vypočítať podľa výberu a vkladov, skutočný zostatok na neuhradenej istine. Žalovaná zaplatila žalobcovi podľa evidencie platieb 6 079,20 eur. Je zrejme, že po odpočítaní poskytnutého celkového úverového rámca 1 825,67 eur, zjavne skoro trojnásobne preplatila istinu úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov. Žalobca dojednal zmluvnú pokutu platnú pre zmluvu o spotrebiteľskom úvere v obchodných podmienkach v hlave 9 § v prípade oneskorenia s úhradou splátky úveru či jej časti dlhšie než 7 dní je klient povinný zaplatiť spoločnosti zmluvný úrok z oneskorenia vo výške 0,08 % z dlžnej čiastky za každým započítaný deň omeškania. V prípade oneskorenia s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie než 7 dní, kde je ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej čiastky, ktorej úhradou je v oneskorení. Ustanovenie o zmluvnej pokute, ako aj samotným zaplatením zmluvnej pokuty, nie sú žiadnym spôsobom dotknuté nároky spoločnosti voči klientovi na úhradu v celom rozsahu a výške spôsobenej škody. Spoločnosť je oprávnená zmluvnú pokutu, úrok z omeškania klientovi úplne alebo v časti odpustiť. Súhlas spoločnosti s odpustením zmluvnej pokuty, alebo úrok z omeškania musí byť vždy písomnou formou.

Takýto spôsob dojednania zmluvnej pokuty súd považoval za nevyvážený vzťah voči spotrebiteľovi, ktorý nemohol ovplyvniť dojednanie zmluvy, ktorá bola pripravená ako formulárová zmluva, kde sa dopisovali len údaje týkajúce sa spotrebiteľa, a úveru, pričom dojednanie o zmluvnej pokute nie je dojednaním, ktoré by malo upravovať všeobecné obchodné podmienky, ktorých účelom v zmysle § 273 ods. 1 až 3 obch. zákona, je, aby časť obsahu zmluvy bolo obsiahnuté v týchto obchodných podmienkach, ktoré vypracujú odborné alebo záujmové organizácie, ktoré sú stranám uzatvárajúcim zmluvu známe, alebo k návrhu priložené a ktoré sú všeobecne známe stranám a sú vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami pre jednotlivé druhy tovarov, rozšírené sú, zaoberajú sa určitou oblasťou činnosti, práve pre podnikateľov sú tieto podmienky predpokladá sa v uvedenej oblasti, ktoré sa dotýkajú všeobecne známe. Žalovaná síce podpísala stranu zmluvy, ktorá obsahuje obchodnú podmienku, ale práve tým, že nemohla ovplyvniť obsah obchodných podmienok, a konkrétne dojednanie zmluvnej pokuty, sa dostala do nerovnomerného postavenia k veriteľovi, v dôsledku čoho tieto nepoživajú ochrany a považujú sa za neplatné. V tomto smere je potrebné poukázať na Judikatúre Európskeho súdneho dvora, ktorá vychádza zo systému ochrany zavedený Smernicami z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnomernom postavení voči predávajúcemu, alebo poskytovateľovi, čo sa týka vyjednávacej schopnosti, a to tak úrovne informovanosti, ktorého vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vyhotovené predávajúcim alebo poskytovateľom, bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (Rozsudok spojený ch veciach C 240/98 až C 244/98Océano Grupou Editorial a Salvat Editores ECR 2000 I-4941, bod 25, ako aj vo veci C 168/05 Mostaza Claro ECR 2006, I-10421 bod 25). Žalovaná bola úspešná v konaní, trovy jej zo spisu nevyplývajú, v dôsledku čoho jej súd náhradu trov nepriznal podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu a to v časti určenia, že úrok z poskytnutého úveru je neprijateľnou podmienkou. Žalobca sa nestotožňuje s tvrdením súdu, že medzi veriteľom a dlžníkom neboli dohodnuté úroky z úveru, nakoľko úver je odplátnym právnym úkonom a úroky sú odplátou alebo cenou úveru vychádzajúc z § 497, 502 a 503 ods. 1 Obchodného zákonníka. Zároveň poukázal na § 9 Hlavy 6 ÚP ako aj § 7 Hlavy 6 ÚP. Žalobca poukazuje na to, že podstatnými náležitosťami úverovej zmluvy je záväzok jednej strany poskytnúť peňažné prostriedky, určenie ich výšky a záväzok druhej strany vrátiť poskytnuté prostriedky aj s úrokmi. Nie je možné teda súhlasiť s názorom, že v prípade uzavretia úverovej zmluvy prichádza do úvahy aj bezúročná zmluva o úvere. Základná úroková sadzba bola dohodnutá v Sadzobníku poplatkov a úrokov, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť úverových podmienok a teda samotnej úverovej zmluvy. Žalovaný svojím podpisom prejavil súhlas s týmito podmienkami a bol nimi viazaný. Žalobca predložil súdu splátkový kalendár z čoho vyplýva čo z uhradenej mesačnej splátky bolo použité na istinu a čo na úrok. Pokiaľ ide o podstatné zákonné náležitosti predmetnej zmluvy žalobca uvádza, že aj keď niektoré zo spomenutých údajov nie sú detailne rozpisované na lícnej strane úverovej zmluvy, odkazuje sa na úverové zmluvné podmienky žalobcu

ktoré sú nepopierateľne neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy a ju bližšie špecifikujú. Uvedené údaje sú žalovanému tiež známe zo sadzobníka poplatkov. V súvislosti s písomnou formou úverovej zmluvy odvolateľ poukazuje na skutočnosť, že tak ako žiadny právny predpis neobmedzuje počet dohodnutých úverov na jednej písomnej zmluve, tak žiadny predpis nestanovuje kde má byť na listine zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený podpis. Poukázal na rozhodnutie NS ČR z 27.03.2008 spis. zn. 26Cdo 2317/2006, v ktorom je uvedené, že súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa stávajú aj tie listiny, ktoré sú označené v rámci zmluvných dojednaní za súčasť zmluvného textu, hoci neboli podpísané. Pokiaľ ide o podstatné zákonné náležitosti žalobca uvádza, že predmetná úverová zmluva bola uzavretá v súlade s § 53 Občianskeho zákonníka ako aj v súlade so zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a obsahuje všetky náležitosti § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch vrátane celkovej výšky poskytnutého úveru, ročnej úrokovej sadzby RPMN, priemernej hodnoty RPMN z ktorého dôvodu nemožno aplikovať § 4 ods. 3 zákona v zmysle ktorého ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje zákonom uvedené náležitosti, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V danom prípade odvolateľ je názoru, že súd presiahol oprávnenie resp. povinnosť danú mu rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora ex offio posudzovať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Zo strany žalobcu nedošlo k zmene žaloby. Z priebehu súdneho konania je zrejmé, že súd účastníkov neoboznámil s možným posúdením neprijateľnosti podmienok a súd tak rozhodol nad rámec žalobného návrhu a tým odňal žalobcovi možnosť vyjadriť sa k neprijateľnosti podmienok, teda odňal mu možnosť konať pred súdom. Odvolateľ preto navrhuje, aby odvolací súd v časti výroku, ktorým súd určil, že úrok z poskytnutého úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „O.s.p.“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti je nevyhnutné zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody žalobcu, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku, bolo posúdiť, či prvostupňový súd rozhodol správne, keď určil, že úrok z úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Z obsahu spisu, z pripojenej úverovej zmluvy o poskytnutí revolvingu a vydaní a používaní platobnej karty P. zo dňa 03.07.2002 (č.l. 18) vyplýva, že žalobca a žalovaná uzavreli písomnú zmluvu o poskytnutí revolvingu. Predmetom bolo poskytnutie revolvingového úveru, výška úverového rámca 30 000,- Sk, mesačná splátka 1.200,- Sk. Dňa 17.10.2005 požiadala žalovaná o navýšenie úverového rámca o sumu 331,94 eur, s ktorou žalobca vyslovil súhlas. V žalovanej sume 557,11 eur si žalobca uplatnil istinu úveru 473,17 eur, riadny úrok 55,14 eur, zmluvnú pokutu podľa Hlavy 9 § 2 ÚP 17,52 eur, úroky z omeškania 3,83 eur a poplatok za výpis 7,45 eur.

Prvostupňový súd sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku v napadnutej časti určenia, že úrok z úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou obmedzil výlučne na citáciu zákonných ustanovení. Prvostupňový súd svoj záver, že zmluvná podmienka o úrokoch z úveru je neprijateľnou podmienkou bližšie neodôvodnil. Takéto odôvodnenie je po vecnej stránke nekonkrétne, nereflektujúce konkrétne okolnosti daného prípadu, neobsahujúce úvahy súdu, ktoré viedli k prijatému záveru. Súd podľa odôvodnenia ani nezohľadnil povahu tovaru a služieb poskytnutých na základe danej zmluvy, ani všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe jej uzatvorenia, ani všetky ostatné podmienky zmluvy. Závery súdu prvého stupňa v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti nie je preto možné preskúmať a zaujať k nim relevantné stanovisko, naviac vyznievajú arbitrárne.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania,

stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti samotného výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné.

Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania, ako aj iného zainteresovaného subjektu na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je potom aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie citovaného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvostupňového súdu s vyššie citovaným zákonným ustanovením a jeho uvedeným výkladom je zrejmé, že prvostupňový súd sa ním dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku totiž nie je možné zistiť vyššie uvedené pre rozhodnutie súdu relevantné skutočnosti, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku nielen neúplným, ale i nezrozumiteľným, čo zároveň bráni odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok riadne preskúmať.

S poukazom na už konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR riadnym neodôvodnením rozhodnutia v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a teda porušením procesných práv účastníkov, ktoré sú im dané zákonom, došlo tým k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom, odvolací súd potom rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, vrátane závislého výroku o trovách konania, zrušil postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu bude v ďalšom ujasniť si predmet konania v zostávajúcej časti, ktorý je odvodený zo spotrebiteľskej zmluvy účastníkov, vykonať dôsledné dokazovanie smerujúce k preskúmaniu predmetnej spotrebiteľskej zmluvy z hľadiska noriem na ochranu spotrebiteľa, výsledky dokazovania riadne vyhodnotiť, podriaďiť pod príslušné na vec sa vzťahujúce zákonné ustanovenia, až následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom je potrebné rozhodnutie odôvodniť náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí prvostupňový súd rozhodne o trovách prvostupňového konania, ako aj o trovách tohto odvolacieho konania podľa § 224 ods. 3 O.s.p.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.